

***Dominația mondială și guvernanta globală**

Elaborat: Ataman Andrei

Nasco Leonid

Grupa BA-155

* Dominația globală

- * Dominația Mondială este un stat care are capacitatea de a influența evenimentele sau își exercită puterea la scară globală, situându-se la alt nivel decât toate celelalte puteri. În zilele noastre, asta implică o mare putere economică și științifico-tehnologică, o populație numeroasă și forțe armate puternice, inclusiv forțe aeriene, spațiale și un arsenal de arme de distrugere în masă. La sfârșitul celui de-al doilea război mondial, Statele Unite ale Americii s-au afirmat pe scena internațională ca una dintre cele două puteri dominante ale lumii. Cum cea mai mare parte a războaielor au fost purtate departe de granițele naționale ale SUA, țara nu a suferit distrugerile economice mari și pierderile de vieți omenești din rândurile populației civile care au marcat majoritatea țărilor din Europa sau Asia în perioada războiului. La sfârșitul războiului, SUA construiseră o infrastructură industrială și tehnologică care au făcut ca forțele militare americane să fie cele mai puternice din lume. La sfârșitul războiului, o bună parte a Europei a fost ocupată de Uniunea Sovietică care era condusă de I. V. Stalin. În ciuda încercărilor de a crea alianțe internaționale sau organisme legislative internaționale (precum ONU), devenea din ce în ce mai clar că cele două mari țări învingătoare, având vederi diferite asupra organizării lumii postbelice, SUA și URSS, deveneau puterile economice și politice dominante în nou izbucnitul război rece. La încheierea celui de-al doilea război mondial, cele două țări, SUA și URSS, au devenit parte a unei lumi noi, bipolare, care se deosebea de lumea multipolară antebelică..

* Astfel, Regatul Unit, China și Franța au dezvoltat propriul program de arme nucleare, atât în încercarea de a câștiga independența față de URSS și SUA, cât și din dorința de a juca un rol mai important pe scena politică mondială. După destrămarea URSS și prăbușirea socialismului, lumea a devenit unipolară. Cu toate că SUA își menține încă poziția de lider mondial, secolul XXI ar putea aduce noi superputeri: **Brazilia** - teritoriu mare, populație numeroasă, armata mare, economie dezvoltată; superputere agricolă și petrolieră, **China** - populație numeroasă, economie cu o creștere rapidă, teritoriu mare, armata mare, **India** - populație numeroasă (statul democratic cu cea mai mare populație), creștere rapidă a economiei, teritoriu mare, **Rusia** - cu toate că URSS-ul s-a destrămat în 1991, Rusia rămâne o putere. Creștere rapidă a economiei, superputere energetică, armată mare. **Uniunea Europeană** - populație numeroasă, economie dezvoltată, rata a inflației mică, calitate bună a vieții, **Japonia** - populație numeroasă, economie și industrie dezvoltată, calitate bună a vieții. În anii 1980, unii comentatori au considerat Japonia ca ar putea deveni o superputere în anul 2000, din cauza PIB-ului său mare și creșterii economice ridicate în acel moment. Cu toate acestea, economia Japoniei s-a prăbușit în 1991, creând o lungă perioadă de criză economică. Din martie 2011, țara se confruntă cu probleme în urma cutremurului și accidentului nuclear de la Fukushima.

* Guvernanța globală este reprezentată de : **Brazilia, China, Uniunea Europeană, India, Rusia, SUA, Japonia**

* Dominația mondială a țărilor clasificate după mărimea PIB-ului

China-18976000 \$

SUA-17528780 \$

Japonia-5390000 \$

Germania-2918000 \$

- * Potrivit datelor statistice oferite de Biroul de Analize Economice al Departamentului american al Comerțului, ritmul real de creștere al produsului intern brut al SUA în 2012 s-a situat la 2,2%, comparativ cu un nivel de 1,8% înregistrat în 2011.
- * Creșterea PIB din 2012 a fost susținută, în principal de: consumul privat, investițiile în capital fix, exporturi și constituirea de stocuri din economie. Impactul negativ asupra creșterii economice a fost produs de reducerea cheltuielilor guvernamentale, atât la nivel federal cât și al statelor și de creșterea importurilor (importurile fiind scăzute din calculul PIB. Rata șomajului s-a redus la 7,8% în decembrie 2012 (8,9% în decembrie 2011), cea mai scăzută din ultimii patru ani. În luna decembrie, numărul șomerilor a rămas aproape neschimbat, la 12,2 milioane. Dintre aceștia, 39,1% se aflau în șomaj de 37 de săptămâni sau mai mult. Rata persoanelor angajate, de 58,6%, a rămas, de asemenea, relativ neschimbată.
- * Potrivit datelor prezentate de Departamentul Comerțului, pe ansamblul anului 2012 deficitul comercial al SUA s-a situat la 534,6 miliarde dolari, în scădere cu 3,5% față de 2011. Exporturile s-au majorat cu 3,4% atingând nivelul record de 2.210 miliarde dolari, în timp ce importurile au sporit cu 2,4%, însumând 2.745,2 miliarde dolari
- * Deficitul balanței de plăți curente s-a majorat ușor în 2012, însumând 475 miliarde dolari, față de nivelul de 466 miliarde din 2011.
- * Prognozele din mai 2013 ale OCDE, situează creșterea economică a SUA, la 1,9% în 2013 și 2,8% în 2014, ceea ce ar reprezenta cea mai substanțială creștere a economiei

* Evoluția PIB-ului în China

* China este situată ca una dintre cele mai importante puteri economice mondiale. „În 1820 China asigura -28, 7% din întreaga economie mondială, urmată după aceea de India cu 16 % , iar pe locul trei de Franța cu 5, 4 %.

Renașterea economică cunoscută de China în ultimele decenii a început în 1978 când s-a declanșat procesul de reformă condus de Deng Xiao Ping, iar până în 2011, ritmul anual de creștere a fost în medie de 9 %. Această renaștere a Chinei are la bază un paradox, deoarece îmbină socialismul cu capitalismul, creând ceea ce Zbigniew Brzezinski numea „comercialism social” - socialism bazat pe proprietate privată și economie liberă.

Dacă din punct de vedere economic China încă se află pe locul doi, din punct de vedere al pieței de lux. China se află de ceva timp în fruntea clasamentului, surclasând SUA . Deși este nociv pentru societatea chineză, guvernul Chinei mizează foarte mult pe acest tip de consum de lux, care a devenit unul dintre pilonii de sprijin ai economiei chineze, alături de exporturi și piața imobiliarelor, ambele în declin.

* Evoluția PIB-ului în Japonia 2010-2014

* Evoluția economiei în 2012

În ultimul trimestru al anului trecut, ritmul de creștere a PIB a marcat o ușoară creștere (0,5%) după două trimestre consecutive de declin. Raportat la o bază deosebit de redusă (o scădere absolută de ritm înregistrată în 2011 de -0,6%), economia Japoniei a avansat în 2012 cu 2%, susținută în principal de un consum privat robust (2,3%), cheltuieli guvernamentale (2,6%) și investiții publice (12,6%), în timp ce exporturile nete au avut un impact negativ asupra creșterii (-0,9 pp).

Perspective 2013 – 2014

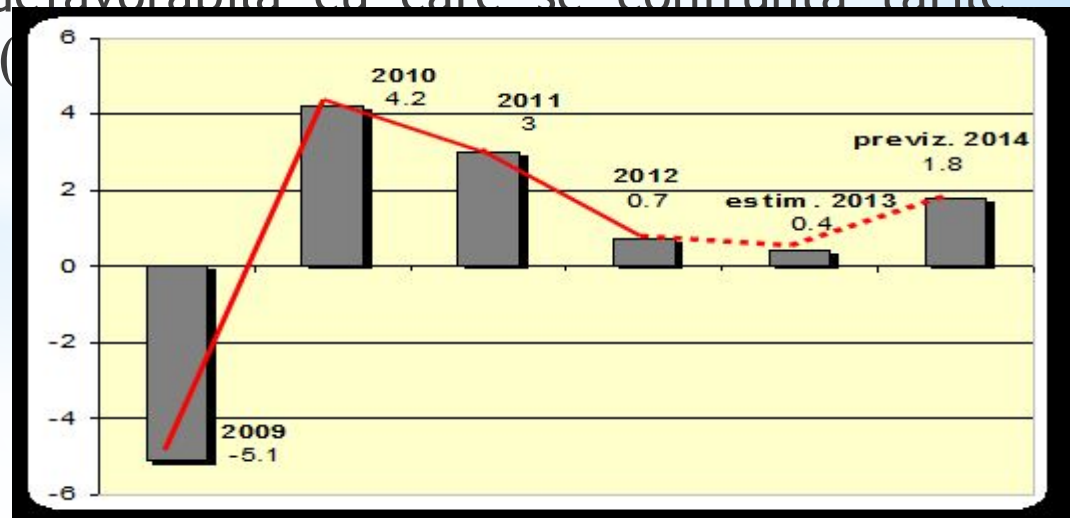
Noua formulă de guvernare se axează pe trei piloni:

- * O politică monetară agresivă a Băncii Centrale a Japoniei (BoJ), prin injectarea de lichidități pe piață, țintind o inflație de 2 %;
- * Un buget de stat suplimentar, din care să se finanțeze lucrări publice;
- * Un pachet de reforme pentru susținerea creșterii economice, prin stimularea investițiilor din sectorul privat.
- * Produsul intern brut a crescut într-un ritm anual de 4,1% în primele trei luni ale anului 2013, semn că politicile premierului Shinzo Abe dau roade. Acesta a fost cel mai rapid ritm de creștere din rândul țărilor G7, ca urmare a sporirii semnificative a consumului intern și a exporturilor. Potrivit ultimului Raport al OCDE, favorizată de înviorarea piețelor externe, creșterea economiei japoneze este prognozată să atingă un ritm real de creștere de 1,6% în 2013 și 1,4% în 2014 concomitent cu aducerea ratei inflației pe „un teritoriu pozitiv”.

* Evoluția PIB-ului în Germania 2010-2014

* Potrivit datelor prezentate în ultimul Raport conjunctural elaborat de către specialiștii Comisiei Europene în 2012, pe fondul reducerii cererii externe, cauzată, în principal, de escaladarea crizei datoriilor suverane din Zona euro și a propagării efectelor sale negative, economia germană a înregistrat o reducere semnificativă a ritmului de creștere (0,7%, față de creșterea economică de 3,0% din 2011, respectiv, performanța record de 3,7%, stabilită la nivelul anului 2010) demonstrând că, dat fiind modelul său de dezvoltare preponderent orientat către activitatea de export, Germania nu se poate „decupla” pe deplin de conjunctura defavorabilă cu care se confruntă țările membre ale euroregiunii (comerciali)

* Evoluția PIB-ului 2009-2014

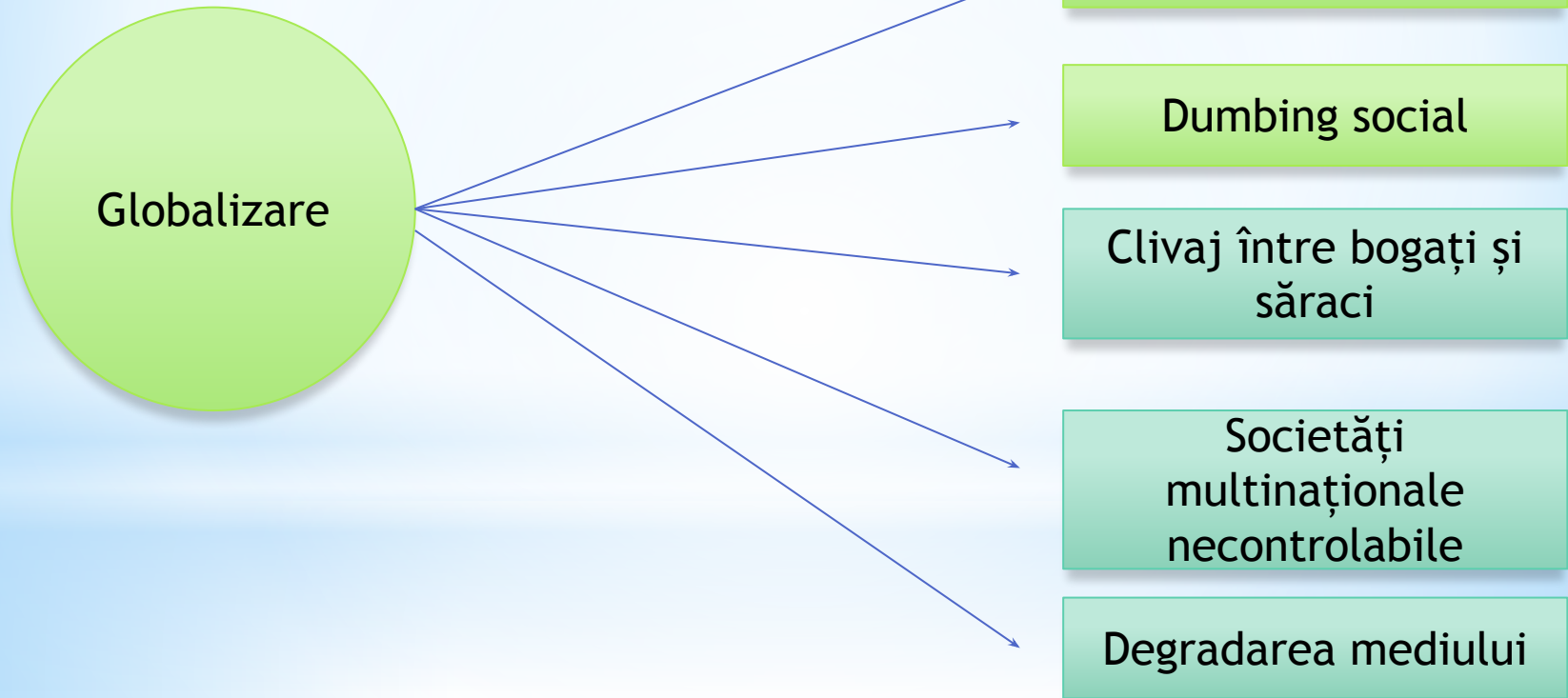

* Evoluția principalilor indicatori macroeconomici ai Germaniei 2010-2014

INDICATORI	2010	2011	2012	2013 estimări	2014 previziuni
PIB (ritm anual de creștere, în termeni reali, %)	4,2	3,0	0,7	0,4	1,8
Cerere internă totală (%) , din care:	1,9	2,2	0,2	0,7	1,8
- consum privat (%)	0,9	1,7	0,6	0,8	1,4
- consum public (%)	1,7	1,0	1,4	1,6	1,6
- investiții productive (%)	5,9	6,2	-2,5	-0,6	3,9
Rata șomajului (% din populația activă)	7,1	5,9	5,5	5,4	5,3
Rata inflației (măsurată prin indicele armonizat al prețurilor de consum, %)	1,2	2,5	2,1	1,8	1,6
Sold bugetar (% din PIB)	-4,1	-0,8	0,2	-0,2	0,0

*Riscurile globalizării economice

* Clasificarea celor mai

puternice țări din lume

Locul	Țara	Personale militare activ	Cașone militare în rezervă
1	China	2.285.000	800.000
2	SUA	1.477.896	1.458.500
3	India	1,325,000	1.747.000
4	Rusia	1.200.000	754.000
5	Coreea de Nord	1.106.000	8.200.000

* Organizații internaționale. Tipologia organizațiilor internaționale, OI.

* Asociere de state constituită printr-un tratat, având un act constitutiv, organe comune și personalitate juridică distinctă de cea a statelor membre care o compun.

→ : 2 elemente:

- OI sunt create printr-un instrument juridic
- orice OI dispune de personalitate juridică

* Componente și organe ale OI.

* Componente :
* normative: convenții

* operaționale

Organe ale O.I

* organ deliberativ plenar

* organ deliberativ restrâns

* organ administrativ

* organe tehnice și consultative

* eventual organe jurisdicționale

*Trăsături comune ale OI.

- * caracter voluntar
- * caracter relativ stabil
- * caracter paritar
- * au la bază un acord multilateral;
- * statutul și funcțiile lor sunt stabilite de statele membre în funcție de obiectivele pe care și le-au propus;
- * **scop:** de a identifica diversele alternative în rezolvarea problemelor din zona/sfera pentru care au fost create

* Organizația Națiunilor Unite

- * Organizația Națiunilor Unite este cea mai importantă organizație internațională din lume. Fondată în 1945 după Al Doilea Război Mondial, are 192 de state membre. ONU are misiunea de a asigura pacea mondială, respectarea drepturilor omului, cooperarea internațională și respectarea dreptului internațional. Sediul central al organizației este situat în New York
- * Buget ONU – 5,15 mld USD (2012-2013)
- * 2010 – 2011 : 5,41 mld USD
- * 2012 -2013 – buget mentinere a pacii – 7 mld USD

Sediul ONU din New York

*Structura O.N.U

*Principalele diviziuni ale O N U:

*În Adunarea Generală, există reprezentanți ai fiecărui stat membru. Fiecare stat are drepturi egale de vot. De asemenea, rezoluțiile Adunării nu sunt legi, ci doar recomandări.

***Consiliul de Securitate:** 15 membri, din care 5 permanenți (China, Rusia, Franța, Regatul Unit și SUA), și restul aleși pentru un mandat de doi ani. În fiecare an sunt aleși cinci noi membri. Deciziile importante ale Consiliului de Securitate trebuie să fie votate de 9 membri, dintre toți acești membri, în principal aici se vorbește de dreptul de Veto.

- * **Consiliului Economic și Social** îi sunt subordonate multe din organizațiile speciale.
- * **Consiliul de Tutelă** și-a suspendat momentan activitatea.
- * **Curtea Internațională de Justiție** decide dispute internaționale (se află la Haga).
- * **Secretariatul Națiunilor Unite**: cea mai mare funcție administrativă este cea de Secretar General al ONU

* Organizațiile speciale ale

O.N.U

- * **Centrul Națiunilor Unite pentru Așezări Umane** (United Nations Centre for Human Settlements - Habitat; fondat în 1977, cu sediul în Nairobi, Kenya);
- * **Fondul Națiunilor Unite pentru Copii** (UNICEF - United Nations Children's Fund, fondat în 1964, cu sediul la New York, SUA);
- * **Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare** (UNCTAD - United Nations Conference on Trade and Development, fondată în 1946 cu sediul la Geneva, Elveția);
- * **PNUD - Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare** (United Nations Development Programme, fondat în 1965 și cu sediul la New York);
- * **PNUE- Programul Națiunilor Unite pentru Mediul Înconjurător** (United Nations Environment Programme, fondat în 1972, cu sediul la Nairobi, Kenya);
- * **Programul Internațional al Națiunilor Unite pentru Prevenirea**

- * **Înaltul Comisar ONU pentru Refugiați** (United Nations High Commissioner for Refugees UNHCR, fondat în 1950, cu sediul la Geneva);
- * **Operațiunile ONU de Menținere a Păcii** (United Nations Peace-keeping Operations, cu sediul la New York);
- * **Fondul ONU pentru Activități în Domeniul Populației** (United Nations Population Fund, fondat în 1967, cu sediul la New York);
- * **Agencia pentru Refugiații Palestieni** (United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East, fondat în 1950, cu sediul la Gaza);
- * **Programul Mondial pentru Alimentație** (World Food Programme, fondat în 1961, cu sediul la Roma).
- * **Alianța Civilizațiilor**, fondată în 2005, la inițiativa susținută de Spania și Turcia, cu sediul la New York.
- * **ONU lucrează cu următoarele organizații autonome: UNESCO, OIS, OIM, BIRD, FMI și altele.**

* Problemele cu care s-a confruntat ONU.

* Bilanț în domeniul menținerii păcii

Bilanțul în ceea ce privește sarcina principală a Națiunilor Unite, menținerea păcii și securității internaționale, este, pentru primele decenii, ambivalent. În timp ce în criza de la Berlin, din Suez și din Cuba putem spune că Organizația și-a îndeplinit misiunea, în Congo ea a fost suprasolicitată, fapt care a prefigurat problemele ce aveau să fie întâmpinate în cadrul misiunilor de menținere a păcii.

Exemple de probleme rezolvate prin intermediul organizației ONU.

1. Criza de la Berlin: Națiunile Unite ca for de negociere.

"În cazul blocadei de la Berlin, pusă pe ordinea de zi a Consiliului de Securitate de la sfârșitul lunii septembrie 1948 la cererea puterilor occidentale, URSS a reușit să împiedice adoptarea unor rezoluții, cu toate acestea, în cele ce au urmat, Națiunile Unite au reușit să-și impună activitățile diplomatice. În octombrie 1948, Secretarul General ONU Lie a inițiat, la rugămintea delegatului ONU american Jessup și prin intermediul colegilor săi Sobolew (URSS) și Feller (SUA), contacte cu vice-ministrul de externe sovietic Wyschinskij; această tentativă de negociere nu a avut însă succes.

* Sistemul colectiv de securitate: idei și probleme fundamentale.

Criza de la Berlin a arătat că funcțiile importante deținute de Națiunile Unite se află la un nivel inferior misiunilor "spectaculoase" de menținere a păcii. Ele s-au făcut remarcate ca un for pentru discuții mai ales pe timp de criză, atunci când lipsa canalelor de negociere pot duce la escaladarea conflictelor. În ciuda tuturor acestor fapte, în 1950, în urma atacului Coreei de Nord asupra Coreei de Sud, a fost întreprinsă o acțiune militară sub conducerea SUA, care avea acordul explicit al Consiliului de Securitate. Acesta a fost însă un caz special, pentru că rezoluția în acest sens a putut fi adoptată în Consiliul de Securitate doar pentru că Uniunea Sovietică lipsea de la ședințele Consiliului (ca protest față de faptul că Republica Populară Chineză nu fusese acceptată în Națiunile Unite în locul Taiwanului).

Criza din Suez: "Inventarea" trupelor de menținere a păcii

O probă importantă de confirmare a sistemului de menținere a păcii în cadrul Națiunilor Unite a fost conflictul din Suez din 1956: pe de o parte, Națiunile Unite au reușit să își păstreze capacitatea de acțiune în ciuda participării directe la acest conflict a doi dintre membrii permanenți ai Consiliului de Securitate - Marea Britanie și Franța -, și asta pentru că SUA au exercitat presiuni politice de proporții asupra ambelor state, și, pe de cealaltă parte, pentru că - după ce Marea Britanie și Franța blocaseră prin veto-ul lor Consiliul de Securitate -, Consiliul s-a decis, cu votul SUA și al Uniunii Sovietice, obținut conform procedurii 'Uniting-for-Peace-Resolution' să convoace o întrunire de urgență a Adunării Generale.

***Conflictul din Congo: suprasolicitarea trupelor de menținere a păcii.**

Misiunea de menținere a păcii din conflictul din Congo (1960 - 1964) a scos la iveală limitele noului instrument, temperând optimismul care plana în jurul trupelor.

Criza din Cuba: mediere de succes:

În criza din Cuba din 1962, asupra căreia plana pericolul acut al unui război nuclear între SUA și URSS, Națiunile Unite au reușit una din cele mai importante realizări ale lor. La punctul culminant al confruntării, când vasele sovietice se aflau deja pe drumul spre Cuba, al cărui teritoriu maritim fusese declarat de președintele american Kennedy zonă de carantină pentru vapoarele sovietice, Secretarul General ONU U Thant a reușit, prin scrisori similare adresate direct lui Hrușciov și lui Kennedy la data de 24 octombrie, în care le cerea să-și oprească temporar demersurile, și prin alte scrisori, diferite pentru fiecare șef de stat, de la 25 octombrie, în care le cerea înnoit celor două părți să evite alte confruntări, să oprească escaladarea conflictului.

Națiunile Unite au avut un rol decisiv în soluționarea crizei din Cuba: inițiativa lui U Thant a contribuit la evitarea unei confruntări directe și le-a dat celor părți timpul necesar pentru a găsi alte soluții, permițându-le să găsească o soluție pașnică a problemei."

* Top 10 donatori Bugetul ONU (2011)

State membre	Contribuție (% bugetul UN)
SUA	22 %
Japonia	12,5 %
Germania	8,01 %
Marea Britanie	6,6 %
Franța	6,12 %
Italia	4,99 %
Canada	3,20 %
China	3,18 %
Spania	3,17 %
Mexic	2,35 %
Alte state membre	23,908
<i>România</i>	<i>0,177 %</i>

* Discrepanțele dintre scopurile și principiile stipulate în Carta ONU și realitatea politică

Scopuri și principii exprimate în carte	Realitate politică
Egalitate suverană a tuturor statelor membre	Distribuție inegală a puterii între state și regiuni
Îndeplinirea obligațiilor ce revin statelor din adoptarea cartei ONU	Refuzarea de a plăti cotizațiile în funcție de interesele naționale
Obligația statelor de a soluționa disputele în mod pașnic	Violență a tot prezentă în sistemul internațional
Pace mondială și securitate internațională ca sarcină colectivă a tuturor statelor membre	Supremația intereselor statelor industrializate și conflicte uitate în țările în curs de dezvoltare
Interzicerea intervențiilor în afacerile interne ale statelor membre	Globalizarea unor probleme fundamentale provoacă eroziunea suveranității statale

* Rolul grupului G7

- * Grupul celor 7” este format din: S.U.A., Japonia, Germania, Franta, Marea Britanie, Italia, Canada, adică cele mai mari țări industrializate ale lumii.
- * Scopul central al existenței acestui grup este coordonarea politicilor macroeconomice și în special a politicii ratelor de schimb între țările respective. Aceste țări determină raporturile de forțe pe plan internațional, ordinea economică mondială. În funcție de PNB/loc., la nivelul anului 2001, S.U.A. avea 34.280 \$/loc, Japonia 35.610, Germania 23.560, Franta 22.720, Marea Britanie 25.420, Italia 19.200, Canada 21.930. Cele din afara grup

* Rolul grupului G20

- * G20 include statele membre G7, adica principalele țări dezvoltate din lume - **Germania, Canada, Statele Unite, Franța, Italia, Japonia, Marea Britanie** - și alte 12 state emergente - **Africa de Sud, Arabia Saudita, Argentina, Australia, Brazilia, China, Coreea de Sud, India, Indonezia, Mexic, Rusia și Turcia.**
- * G20 reprezintă "90% din Produsul Intern Brut mondial, 80% din comerțul internațional, incluzând schimburile interne din cadrul UE, și doua treimi din populația lumii", ceea ce îi conferă grupului greutate politică și o legitimitate puternică.
- * Rolul grupului G20 serveste drept forum pentru discutarea problemelor bugetare și

* **Rolul grupului OCDE**

- * OCDE reprezintă un for internațional de dezbateră a politicilor economice și sociale la nivel global, o asociație apolitică a țărilor cel mai bine dezvoltate din punct de vedere economic, având drept misiune construirea unei economii puternice în statele membre, îmbunătățirea eficienței, perfectarea sistemelor de piață, extinderea comerțului liber și contribuția la dezvoltarea economică.
- * Programul OCDE pentru mediu, sănătate și securitate, a jucat un rol foarte important în promovarea armonizării la nivel mondial prin faptul că a furnizat abordări, metode și instrumente acceptate de comun acord în domeniul bunei gestionări a produselor chimice. Printre acestea se numără acceptarea reciprocă a datelor; orientări privind testările și buna practică de laborator; formate standard pentru raportarea rezultatelor, de exemplu șabloane armonizate; instrumente informatice (IUCLID) cât și s-a remarcat prin rolul de asigurarea unei protecții mai bune a sănătății umane și a mediului și, în același timp, menținerea competitivității industriei în domeniul produselor chimice.

- * <http://media0.webgarden.ro/files/media0:4bd0af5cbee24.pdf.upl/Organiza%C5%A3ia%20Na%C5%A3iunilor%20Unite%20%C3%AEntre%20trekut%20%C5%9Fi%20prezent.pdf>
- * <http://www.rasfoiesc.com/educatie/istorie/ORGANIZATIA-NATIUNILOR-UNITE-078.php>

* Webografia